

» alius, etiam non jejunus, si jejunus haberi nequeat, perficere.
 » III. Si post Consecrationem etiam unius speciei recordetur,
 » se non esse jejunum: tenetur enim pergere; imò etiam potest
 » pergere, si ante Consecrationem recordetur, et absque scan-
 » dalo, et nota non possit desistere, v. g. in Solemni Sacro,
 » ut docent *Suar. Con. etc.* Si tamen privatim celebret, et
 » commodè possit abrumpere, tenetur, uti ex *S. Th. q. 83. a. 6.*
 » docetur *commun.* * (*Vide dicta n. 262. dub. 1.*) * IV. Si post
 » ablutioem sumptam, licèt diu Communionem distribuerit,
 » sumendæ sunt reliquæ etiam grandiores consecratæ eodem
 » Sacro: * (*Ut Salm. cap. 7. n. 80. cum Con. Suar. Pal. Laym.*
 » *Bon. Vasq. etc. Vide dicta n. 251.*) * quod addo, quia non li-
 » cet tunc sumere particulas alterius Sacrificii quæ sunt in ci-
 » borio, ad illud expurgandum, ut docent *Suar. Card. de Lugo*
 » *loc. cit.* cum communi, licèt contrarium probabile dicat *Tamb.*
 » *de exped. Com. cap. 2. §. 8. ex March. t. 3. p. 3. c. 3.* Uti neq̃
 » ejusdem Sacrificii, si illud planè sit absolutum, et ab altari
 » recesseris, sed debent servari donec sumantur à jejunio: *Escob.*
 » *t. 7. E. 6. Fagund. etc.*, quia convivium jam finitum est. Nisi
 » tamen aliud suadeat periculum indecentiæ, v. g. si plures
 » Missæ eodem die istic futuræ non essent, et Sacramentum
 » asservari non solet, tunc enim minore irreverentia sume-
 » ret, quàm asservaret. Imò *Card. de Lugo d. 14. p. 4. n. 82. et*
 » *Gran.* non damnant Sacerdotem, qui prius quam sacras vestes
 » exuit, particulam inventam absumit, eò quòd non sit Com-
 » munionis nova, sed complementum præcedentis. Vid. *Bon. Card.*
 » *de Lugo, Escob. ll. cc. V.* Si pars hostiæ post ablutioem
 » sumptam, calici, aut palato adhæreat (quæ decentius nova
 » ablutioe, quàm digito propellitur, ut docet *Bon. ex Fill. et*
 » aliis, quamvis Missale etiam permittat, ut digito atrahatur
 » ad labium calicis, et sumatur ante ablutioem): quomodo
 » etiam ii excusantur, qui ex devotione hostiam in ore diu
 » retinentes, casu præmittunt aliquid ablutiois: sponte tamen
 » id non licet, nisi bona fides, et sancta simplicitas excuset. Ra-
 » tio horum omnium est, quia talis sumptio moraliter censetur
 » completio unius Sacrificii. *Reg. l. c. n. 123. Bon. l. 1. d. 4.*
 » *qu. 6. p. 2.* »

Dicunt *Suar. Sylvest. Ang. et Fill. ap. Salm. c. 7. n. 81. et*
Croix l. 6. p. 1. n. 611. in fin. cum Tamb. licitum esse dare ægro
 minimam particulam simul cum ablutioe, si ob siccitatem ne-
 queat illam deglutire; imò *P. Zaccharia ap. Croix. ad dict.*
n. 611. refert hanc fuisse consuetudinem Monachorum Cluniacen-
 sium. Præterea, licèt datur etiam sano ablutio aquæ, aut vini,
 ut possit deglutire particulæ fragmenta, quæ ori hæserint, ut
 tradit *Bened. XIV. de Sac. Miss. l. 2. c. 22.* utque pluribus in
 locis mos habet; eo quòd, ut communiter docent *Lugo d. 15.*
n. 79 et 83. Pal. p. 13. n. 21. Holzm. t. 1. p. 351. n. 75. Croix l. 6.
p. 1. n. 573. et Salm. l. c. cum Suar. Vasq. Con. Laym. et Bon.
 quamvis ablutio prius deglutiat quàm hostia, vel hostiæ frag-

menta, hoc non obstat jejunio. Ratio, quia violatio non censetur
 moraliter Communionem præcessisse; præceptum enim jejunii
 est, ut ante Eucharistiæ sumptionem nihil sumatur; quando au-
 tem unà cum ablutioe simul sumitur Eucharistia, tunc to-
 tum illud ex ablutioe, et particulis sumitur unica sumptione,
 unde bene verificatur violationem jejunii Communionem non
 præcessisse. Et ideo in die Parasceves instituit Ecclesia, ut si-
 mul cum vino sumatur particula consecrata in die præcedenti;
 atque in Rubr. Missal. t. 10. n. 8. dicitur, si particula hæreat
 calici, posse vinum infundi, et eam sumi; adduntque *Lugo n. 83.*
et Salm. c. 7. n. 81. posse iterum vinum infundi, usque dum
 Particula sumatur. Ex quibus omnibus *Lugo d. n. 79.* vocat fal-
 sam opinionem illorum, qui dicunt hujusmodi sumptione frangi
 jejunium. Saltem omnes concedunt hanc fractionem non obstare
 jejunio ab Ecclesia præcepto.

289. — « Unus casus est, in metu mortis, ad quam evaden-
 » dam, sicut sine altari, vel calice consecrato, aut vestibus sa-
 » cris; ita etiam non jejunum posse celebrare, docet *Dian. cum*
 » *Sylo. etc. p. 3. t. 6. R. 48 et p. 5. t. 3. R. 39.* dummodo cele-
 » bratio non exigatur in contemptum Religionis, Ecclesiæ, vel
 » ejus præceptorum. »

Quòd ob metum mortis liceat post cibum celebrare, secluso
 contemptu, plures DD. admittunt præter *Sylvest. et Dian.* ut
 supra; id concedunt etiam *Viva, q. 4. ar. 8. n. 9. v. IV. Casus,*
et Salm. cap. 7. n. 82. cum Ochag. Sed celebrare sine vestibus
 sacris, vel sine Altari, veriùs id nunquam est licitum, cum sit
 intrinsecè malum ob irreverentiam quæ Sacrificio inferretur;
 (vide dicenda n. 377. dub. 2.) Neque ad dandum Viaticum; ut
 rectè docent *Bened. XIV. de Sacrific. Missæ l. 3. c. 19. n. 6. et*
Lugo, ac Dicast. ap. Croix lib. 6. p. 1. n. 610. contra Jordan.
 At dices: cur propter metum mortis licebit celebrare sine jeju-
 nio, et non licebit sine vestibus sacris? Procul dubio huic dif-
 ficultati non inveni responsionem omninò adæquatam; tantum
 responderi posset, quòd præceptum celebrandi cum vestibus
 sacris sit adeo rigorosè acceptum ab Ecclesia; ut in nullo casu
 dispensasse sciatur, et propterea vestes reputantur quid intrin-
 secum cultui tanti Sacrificii; præceptum autem jejunii non ita
 rigorosè accipitur, cum in pluribus casibus Ecclesia permittat
 communicare non jejunis, prout dictum est ex n. 284.

Hic ultimò advertendum, quòd si quis post comestionem non
 dormierit, vel non sit digestus, respectu ad præceptum jejunii,
 bene possit communicare, ut dicunt *Suar. d. 68. sect. 4. Jue-
 nin. t. 7. p. 350. et Bon. p. 2. n. 11. cum Nav. Soto, Reg. Fill.*
Henr. et aliis communiter, contra Panorm. etc. ap. Conc. pag.
363. n. 15. Cæterum quandoque convenit talem à Communionem
 abstinere animi torpore, ut rectè dicunt *Tournely tou. 5.*
p. 477. v. 3. et Concina l. c. ex D. Thoma q. 80. art. 8. ad 5.
 ubi sic docet: « Nec refert, utrum post cibum vel potum as-
 » sumptum dormierit, aut etiam digestus sit quantum ad ratio-
 » 6.

» nem præcepti. Refert autem quantum ad perturbationem
» mentis, quam patiuntur homines propter indigestionem, aut
» insomnietatem, ex quibus si mens multum perturbetur, homo
» ineptus fit ad sumptionem hujus Sacramenti. » Hoc tamen
» puto non procedere, si vigilia, vel indigestio provenerit ex causa
» naturali, aut rationabili, et honesta, nec si homo conetur turbationem
» illam repellere, faciens, quantum in se est, ut devotè
» accedat, prout diximus de eo, qui pollutionem est passus; vide
» n. 272. in fine.

ARTICULUS III.

Quæ, et quanta sit obligatio sumendi Eucharistiam.

290. An Communio in adultis sit necessaria necessitate medii? (Vide etiam dicta n. 192.) — 291. An et quando quisque in periculo vitæ teneatur sumere Communionem? — 292. Quid agendum in periculo vomitûs, vel in casu delirii? — 293. An pueris ministrandum Viaticum? Vide alia notanda apud Busemb. — 294. De obligatione communicandi. — 295. Quando obliget præceptum Divinum, et quando Ecclesiasticum? — 296. Dub. I. Quomodo computandus annus obligationis? — 297. Dub. II. An qui non communicavit in Paschate, teneatur communicare quamprimum? Quid si quis ad implendum præceptum Paschale, prævidens impedimentum, Communionem anticipavit? — 298. Dub. III. An qui non potest communicare in Paschate teneatur prævenire? — 299. Dub. IV. An teneantur Fideles tollere impedimentum, ut Communioni Paschali satisfaciant? — 300. De obligatione communicandi in parochia. An eximantur Sacerdotes, Peregrini, Famuli Religiosorum? An alii ex consensu Pastoris? — 301. De obligatione puerorum communicandi in Paschate. Qu. I. An pueri teneantur, aut possint communicare statim post usum rationis? Dub. 1. Qua ætate censeantur obligati ad Communionem? Dub. 2. An Infantibus sit danda Communio in articulo mortis? — 302. Qu. II. An possit ministrari communio amentibus? — 303. Qu. III. An Semifatuus, Mutus, Surdis et Obsessis?

290. — « RESP. I. Sumptio Eucharistiæ fidelibus adultis est necessaria necessitate non medii* (At vide dict. n. 192.)*, sed præcepti Divini obligantis tum in articulo mortis per modum Viatici, tum etiam sæpius in vita, ut docent *Suar. Vasq. Laym. Fagund.* et alii communiter: probantque tum ex Scriptura, tum ex Concil. Nicæno, et Tridentino *sess. 13. c. 6.* tum ex praxi Ecclesiæ, tum quia Eucharistia est instituta per modum cibi, cujus usus sæpius est necessarius. *Bonac. d. 4. q. 7. p. 1. n. 8.* »

Unde resolves:

291. — « 1. Quisque fidelis in periculo vitæ, quod prævidet, vel meritò timet, v. g. in gravi morbo, ante conflictum, vel a puerperium, præsertim primum, ante navigationem, etc.

» tenetur sub mortali communicare. *Suar. Vasquez d. 214.*
» * (Ita *Elbel pag. 104. numer. 131. Antoine pag. 481. quæst. 1.*
» et *Ronc. cap. 6. quæst. 3. cum Tambur. et communi.*) * Nisi
» tamen paucis, v. g. octo diebus ante communicasset: talis
» enim communio censeretur habere rationem Viatici, ut docent
» *Suar. Regin. Fill.* contra quosdam, ut *Gasp. Hurt. d. 10. diff. 2. etc.* apud *Escob.* qui dicunt, eum, qui mane communicavit, si à prandio incurrat periculum vitæ, teneri iterum sumere Communionem, tanquam Viaticum* (Vide dicta n. 285. Dub. 3.)*: imò *Sa, et Sylo. v. Euchar. Fumus, etc. et Caj. v. Communio,* putant non esse saltem mortale, Communionem omittente, dummodo in Paschate sumpseris.* (Vide dicta n. 279. in fin. v. *Dicit.*)*

292. — « 2. Si in ægro esset periculum vomitûs, docet *Sancius* apud *Dian. part. 5. tom. 3. R. 55.* posse ei parvam particulam dari, quæ stomachum alterata non putetur, aut si de hoc ipsi dubium sit, securitatis causa, prius dari particulam non consecratam, quam si rejiciat, nullo modo dandam consecratam: secus, si retineat. Si verò independenter à cibo perpetuò evomat, nullo modo dandam, nisi fortè per sex saltem horas liber à vomitu fuisset. »

In dubio, an sumens sit Particulam revomiturus, probabilius dicit *Croix l. 6. p. 1. n. 552.* cum aliis communius, non esse licitum communicare, (contra *Tamb. Gob. etc.*) quia reverentia Sacramenti præferri debet utilitati infirmi. In casu autem delirii censent *Salm. cap. 8. n. 14. cum Zambrano,* esse optimam praxim, ut detur infirmo antecederet particula non consecrata ad experiendum, si decenter possit inde sumere Eucharistiam. Si verò æger tussi vexetur, potest communicare, quia, licet phlegma, quod ejicit, plerumque de pectore ascendat, non est tamen periculum rejiciendi sacras species, cum via per quam sputa tussiendo excutiantur non sit œsophagus, seu via cibi et potûs ad stomachum, sed est aspera arteria, seu via respirationis ad pulmones; ita *Croix num. 554. cum Palao et Gob.* Modò tamen, bene advertit *Croix,* Particula possit in stomachum descendere: nam si tussis esset ita assidua, ut id non permitteret, abstinendum esset à Communionem, uti habetur in *Rit. Rom. Comm. infirmor.*

293. — « 3. Pueris doli capacibus, qui sciunt distinguere Eucharistiam ab alio cibo, probabilius est in periculo mortis eam esse dandam pro Viatico, ut contra *Vasq.* insinuat *Laym. t. 4. de Euchar. c. 4.* et expressè docet *Suar. d. 40. sect. 1.* confirmatque *Card. de Lugo d. 13. sect. 4. n. 38. cum Salm. c. 8. n. 12 et 13. Pal. Dian. etc.* et addit (contra *Sanch.*) si de capacitate pueri sit dubium, posse nihilominus dari, etsi non sit necesse cum *Dian. et Posseo. apud Salm. dict. n. 14.*

« 4. Qui post Viaticum sumptum peccavit mortaliter, non tenetur denuo communicare. Ita *Reg. Fill. Card. de Lugo,* et alii* (*Cum Conc. p. 320. n. 13. et Salm. c. 8. n. 9. Suar.*

» *Coninck. Bon. etc. Ratio, quia nullibi talis obligatio præscribitur, cum sufficiat tunc sola Confessio; est tamen contra Sot. Tab. et Arm. apud Salm.*)*

» 5. Qui non communicavit in periculo mortis, non tenetur postea supplere. Ita *Bonac. d. 4. q. 7. p. 1. ex Henr. Reg. etc.*
 » 6. Judex tenetur, per se loquendo, reis concedere tempus communicandi, ut docent *Suar. Bon. l. c.* et alii communiter, contra *Nav.* Quòd si reus noluerit, potest judex procedere.
 » *Fill. t. 4. cap. 8. q. 11. n. 238.* * (*Aliàs daretur reis ansa non communicandi. Sot. Bon. Reg. cum Salm. c. 8. n. 11. Vide aliàs dicta n. 247. Quibus adde, S. Pium V, ut fert Roncag. cap. 6. quæst. 3. R. 1. improbasse consuetudinem non ministrandi Eucharistiam damnatis ultimo supplicio. Et debet, si oportet, ministrari etiam non jejunis. Vide dicta n. 283. dub. 3. v. Hic autem.*)*

294. — « Resp. 2. Etsi Christus tempus Communionis, extra periculum mortis, non præceperit: Ecclesia tamen pro ea determinavit tempus Paschale, quod communiter numeratur à Dominica Palmarum, usque ad Dominicam in Albis inclusivè; alicubi tamen totam Quadragesimam comprehendit; alibi extenditur ex consuetudine, vel indulto, potestque Confessarius ex justa causa extendere, ut docent *Sa* et alii. » *V. Bon. d. 4. q. 7. p. 2.*

Unde resolves:

» 1. Præceptum hoc impletur etiam per Communionem Sacrilegam, ut habet communis, contra *Durand. et Sylo* Et patet, quia Ecclesia tantum præcepit actum externum, nec finis præcepti cadit super præceptum. * (*Hoc tamen damnatum est in propos. 55. ab Innoc. XI, quæ dicebat: Præcepto Communionis annuæ satisficit per sacrilegam Domini manducationem.*)* An verò, qui non satisfecit, teneatur postea implere, utrumque probabiliter defenditur, etsi affirmativa videatur probabilior, *Bonac. Suar. l. c. Con. Card. de Lugo, etc.*

» 2. Non tenetur prævenire, qui prævidet, tempore Paschali se impediendum, ut contra *Vasq. Sylo. et Fagund.* probabiliter docet *Az. t. 1. l. 17. c. 41. Suar. etc.* Qui verò sic prævenisset, et postea tolleretur impedimentum, teneretur rursus communicare, secundum *Laym. lib. 5. t. 4. cap. 5. Card. de Lugo sect. 4. n. 78.* quia non satisfecit præcepto obliganti ad Communionem, et ad illud tempus. Negat tamen *Diana* citans *Fernand. et Suarez.* »

295. — Quæritur, quoniam tempore fideles obligentur communicare? Duplex quidem de hac obligatione adest præceptum, Divinum et Ecclesiasticum. Divinum habetur ex illo *Joan. 6.* « Nisi manducaveritis carnem Filii hominis, et biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis. » Et ex hoc præcepto tenemur Eucharistiam suscipere, non solum in periculo mortis, ut ait *Bus.*, sed etiam sæpius in vita, ut communiter docent

Suar. 3. p. d. 69. s. 1 et 3. Tourn. tom. 5. p. 359. Escob. l. 20. nu. 401. cum Soto, Con. Bon. et aliis passim, ex D. Thoma 3. p. qu. 80. art. 11. Ratio, quia sicut oportet sæpius sumere cibum terrenum ad conservandam vitam corporalem, ita cibum cœlestem ad conservandam vitam spiritualem. Imò rectè dicunt *Salm. c. 8. num. 16. cum Lugo, Val. P. Soto, Fill. etc.* quòd aliquando per accidens tenetur homo ex hoc divino præcepto ad communicandum fortè etiam sæpius in anno, si hoc censeret necessarium ad superandam aliquam gravem tentationem. Hoc tamen dicit *Suarez* rarissimè evenire posse, cum ad hoc sufficere possint alia remedia, orationes, pœnitentiæ, etc. Eo casu autem, quo Communio esset necessaria, homo illam omitendo non peccaret contra illius præceptum, sed contra virtutem, adversus quam tentationem patitur. Cæterum certum est apud omnes, quòd huic præcepto, per se loquendo, quisque satisfaciatur communicando semel in anno.

Præceptum autem ecclesiasticum habetur ex Concilio Lateranensi IV. Licèt enim erat olim obligatio communicandi saltem ter in anno, nempe in Paschate, Pentecoste et Natali Domini, ut statuit *Fabianus Papa* in *can. 16. de Consecr. diss. 2.* tamen ex præfato Concilio fideles hodie obligantur ad communicandum tantum semel in anno tempore Paschali, ut patet ex *cap. Omnis, de Pœnit. et remiss.* ubi dicitur: « Omnis utriusque sexûs fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, semel saltem in anno confiteatur... suscipiens reverenter ad minus in Pascha Eucharistiæ Sacramentum; nisi fortè de proprii Sacerdotis consilio ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab ejusmodi susceptione duxerit abstinendum; alioquin et vivens ab ingressu Ecclesiæ arceatur, et moriens christiana careat sepultura. » Hæc autem pœna non incurritur nisi post sententiam, ut dicunt *Palauis p. 15. n. 14. Viva de pœnit. q. 4. a. 3. n. 5.* et alii communiter: idque colligitur ex eod. textu citato.

296. — Dubitatur I. Quomodo computandus sit annus obligationis hujus annuæ communionis? Alii censent computandum esse à Januario ad Decembrem, ut sentit *Lugo d. 16. n. 69. et Palauis tract. 23. p. 20. §. n. 10. cum Vasq.* Sed ex communi DD. sententia, et consuetudine ubique recepta, tempus computatur à Paschate ad Pascha, quia hic censetur annus ecclesiasticus. Itaque *Suar. d. 36. s. 3. n. 8. Laym. l. 5. tr. 6. c. 5. n. 8. Ronc. de pœn. c. 1. q. 4. R. 1. Bon. d. 5. q. 5. pag. 4. n. 19. cum Azor. Henr. Sylo. et Salm. de pœn. c. 7. n. 38. cum Sa, Fill. Reg. et aliis communiter.* Tempus autem Paschale incipit à Dominica Palmarum, et terminatur Dominica in Albis, ex Declaratione *Eugenii IV* in Bulla, *Fide digna*, anno 1440. Ex consuetudine tamen, necessitate, vel privilegio plus temporis conceditur, ut *Tourn. to. 3. p. 663. qu. 2. Lugo. d. 16. n. 62. Pal. par. 15. n. 2. Salm. c. 8. n. 17. et Ronc. c. 6. qu. 5.*

297. — Dubitatur II. An qui in Paschate Communionem omisit, teneatur quamprimum communicare? Adsunt tres sen-

tentiæ. *Prima* sententia communior, cui subscribo, et quam tenent *Nao. c. 12. n. 45. Suar. d. 70. sect. 1. v. Dico ergo. Lugo d. 16. n. 65. Gonet. t. 6. pag. 310. v. Præter, Pal. pag. 15. n. 7. Tourn. t. 3. p. 663. qu. 3. Bened. XIV. t. 3. Edict. pag. 42. Antoine, pag. 482. n. 8. Elbel t. 3. p. 103. n. 127. cum Henno, Salm. c. 8. n. 21. cum Laym. Con. Bonac et Vasq. ac Croix l. 5. p. 1. n. 644. cum Azor. Sylvest. Hurtael. Aversa, etc.* absolute affirmat, tum ex præcepto ecclesiastico, tum divino. Ex præcepto divino quia, licet Christus hoc præceptum Communionis non determinaverit, reliquit tamen determinandum Ecclesiæ, quæ postea servandum esse determinavit saltem semel in anno, ut dicunt *Suar. d. 70. sect. 1. in fine; Gonet. l. c. Pal. p. 15. n. 1. Bon. q. 6. p. 3. n. 9. Lug. n. 28. Tour. t. 5. p. 540. v. An autem, Croix n. 599. Antoine p. 382. n. 8. et Salm. de Leg. c. 2. n. 162.* Ex præcepto ecclesiastico, tum quia tempus Paschale non est ab Ecclesia assignatum ad finiendam obligationem, sed ad eam sollicitandam: unde quando obligatio jam contracta nondum impleta est, quamprimum impleri debet; tum quia, ut dicunt *Gonet pag. 310. Lugo d. 16. n. 65. Pal. p. 15. n. 7. Tournely l. 3. p. 663. q. 3. Salm. c. 8. n. 21. etc.* Ecclesia circa Communionem duo imposuit præcepta, unum communicandi infra annum, alterum communicandi in Paschate, ut colligitur ex citato *cap. Omnis, et ex Trid. sess. 13. Can. 9.* ubi dicitur: « Si quis negaverit » omnes fideles teneri singulis annis saltem in Paschate, ad » communicandum juxta præceptum S. Matris Ecclesiæ, ana- » thema sit. Nota singulis annis saltem in Paschate; » Ergo si Communio in Paschate fuit ommissa, debet quamprimum impleri antequam terminetur annus. Dicit autem *Lugo n. 66. et Bernal. apud Croix n. 644.* quod si quis omisit communicare in Paschate, non peccat quoties data opportunitate Communionem differt, sed tantum, si intra annum Communionem omittit; quia tunc præceptum communicandi in Paschate non potest amplius observari; unde remanet sola obligatio alterius præcepti communicandi saltem semel in anno. Sed probabilius contradicunt *Tourn. t. 3. p. 663. q. 3. cum Azor. Suar. etc. ac Croix l. c. cum Vasq. Aversa etc.*, quia, ut communiter dicunt Auctores hujus primæ sententiæ, hoc præceptum communicandi in Paschate non est datum ad finiendam, sed ad sollicitandam obligationem.

Secunda sententia, quam tenent *Armillæ et Tabiena ap. Suar. d. 70. sect. 2. v. Alii, et Renzi t. 2. pag. 547. qu. 3.* distinguit et dicit, quod si quis omiserit Communionem ex malitia, non tenetur quamprimum communicare, quia jam transgressus est præceptum, quod tempori Paschali affixum est; tenetur verò, si ex impotentia fuerit impeditus, quia tunc præsumitur Ecclesia consensisse in dilationem, sed noluisse ab obligatione Communionis hominem eximere.

Tertia autem sententia absolute negat teneri illo anno ad Communionem, qui eam omisit sive ex malitia, sive ex impotentia; hanc tenent plures graves AA. prout *Sot. in 4. d. 18.*

qu. 1. ar. 4. Sa v. Euch. Tol. l. 6. c. 18. n. 3. item Sylo. Val. Med. Vict. et Led. ap. Dian. part. 3. tract. 4. R. 41, et probabilem putant Palaus pag. 15. numer. 6. Busemb. ut supra, et Bonac. p. 2. numer. 13. cum Henricq. et S. Anton. qui eam absolute docet *part. 2. tit. 9. c. 9. §. 3.* ubi loquens de hoc casu, sic ait: « Non videtur teneri, quod patet ex similibus. Omittendo » jejunium Ecclesiæ, quis dicit, quod adhuc teneatur supplere » in alia die? Et idem de violatione festorum, quod omissione » Missæ, et aliis; hoc enim si verum esset, quod teneretur ex » necessitate quousque supplere multa mortalia committeret faci- » ciendo contra unum præceptum, et sic Ecclesia laqueos inji- » ceret animabus, quod cavet. » *cap. Videas 27. quæst. 1.* Ratio hujus sententiæ est, quia præceptum Communionis est affixum tempori Paschali, sicut præceptum jejunii, et audiendi Missam est addictum vigiliis et festis. Unde sicut quis non tenetur jejunare, aut missam audire transacto die vigiliæ, aut festi, ita nec communicare elapso tempore Paschali. Nisi (quod est excipiendum) fuerit impeditus à Communionem de consilio Confessarii, ut tenent *Salm. n. 19. Pal. n. 3.* et alii communiter; hoc enim expressè cautum est in *c. Omnis, supra allato.*

Negant autem Auctores hujus sententiæ adesse hoc duplex præceptum, nempe communicandi in anno, et communicandi in Paschate: sed unicum tantum præceptum dicunt Ecclesiam imposuisse, affixum tempori Paschali, quo transacto, nulla remanet obligatio communicandi. Negant pariter extare præceptum divinum communicandi semel in anno; nam licet adsit obligatio communicandi sæpius in vita, præceptum tamen communicandi semel in anno dicunt esse merè ecclesiasticum; non secus ac præceptum sæpius colendi Deum est quidem de jure etiam divino, sed obligatio audiendi Missam in Dominica, prout præscripsit Ecclesia, est tantum de jure ecclesiastico, ut fusè tuentur ipsimet *Salm. de 3. præc. c. 1. n. 28. cum Soto, Cajet. S. Anton. Azor. Nao. Suar. Pal. Bon. et aliis* communissimè, ex *D. Thom. 2. 2. q. 122. art. 4. ad 4.* ubi ait: « Dicendum quod observantia » diei Dominicæ in nova lege succedit observantiæ Sabbati; non » ex vi præcepti legis, sed ex constitutione Ecclesiæ, et consue- » tudine populi Christiani. » *Vide alia dicta l. 3. n. 265.* Apud AA. secundæ sententiæ neminem reperi, qui huic paritatem adæquatè respondet; unde hanc tertiam sententiam non contemnendam puto, saltem quia ex neutro præcepto, divino ac ecclesiastico constat hæc obligatio communicandi transacto tempore Paschali. Hoc tamen non obstante, nolo recedere à prima sententia.

Dicit autem *Tamb. n. 38. cum Diana,* quod si quis communicaverit ante tempus Paschale, prævidens impedimentum communicandi in Paschate, cum intentione satisfaciendi præcepto illius anni, adhuc cessante postea impedimento, non tenetur in Paschate communicare. Sed hoc rectè non admittunt *Lugo d. 16. numer. 77. Palaus pag. 15. numer. 18. Salm. cap. 8. numer. 23. et Antoine pag. 286. numer. 7,* quia intentio non potest efficere,

ut actus positus tempore quo nondum cœperit obligatio, sit satisfactorius: sicut qui prævidet die Dominico se impeditum fore, audiendo Missam die præcedenti ex intentione satisfaciendi crastinæ obligationi, certè non satisfacit. Id confirmatur ex Rituali Romano de Euch. ubi sic dicitur: «Ægrotis quoque parochianibus etiamsi Communionem extra præscriptos Paschales dies » sumpserit, in Paschalibus diebus illam Parochus deferet ac » ministrabit. »

298. — Dubitatur III. An qui non possit communicare tempore Paschatis, teneatur id prævenire? Prima sententia negat, et hanc tenent *Suar. d. 70. sect. 2. in fine, Holzm. t. 1. p. 347. n. 57. Bus. ut supra n. 2. Tamb. Meth. Comm. c. 4. §. 4. n. 37. Bon. d. 4. q. 6. p. 2. n. 15. cum Coninch. Fill. Reg. Molf. et Renzi t. 2. q. 149. q. 5. cum Azor. Vasq. etc. Ratio est eadem, quæ adducta est ab AA. tertiæ sententiæ in præcedenti quæstione, nempe quia hoc præceptum addictum est tempori Paschali, quo non incepto nulla est obligatio. Secunda verò sententia, quam tenent *Laym. c. 5. n. 9. Lugo d. 16. n. 75. Pal. p. 15. n. 8. Habert t. 5. p. 599. q. 5. Elbel t. 3. p. 103. n. 127. Croix l. 6. p. 1. n. 642. et Antoine p. 483. n. 9. Salm. c. 8. n. 22. et Tourn. t. 3. p. 664. q. 5.* dicit, quod si Communio non sit differenda ultra annum ab ultima Communionem facta, non teneris prævenire, cum antecedens illa Communio non sit impletiva præcepti Paschalis, et eandem obligationem relinquat. Secus verò, si ultra annum differri deberet, quia tunc teneris Communionem anticipare, tum ex præcepto divino communicandi semel in anno, modo quo ab Ecclesia est determinatum; tum ex præcepto ipsius Ecclesiæ, quæ duas obligationes imponit, nempe communicandi infra annum, et communicandi in Paschate ut supra dictum est. Unde, si obligatio communicandi in Paschate nequit impleri, saltem implenda est obligatio communicandi semel in anno. Hæc secunda sententia in se spectata valde probabilior mihi videtur; sed advertendum, quod ipsa procederet tantum juxta opinionem illorum, qui dicunt obligationem hujus annuæ Communionis incipere à Januario, et terminari ad Decembrem. At quia communis sententia aliorum, et universali usu fidelium comprobata, ut diximus n. 296, quod hujusmodi obligatio urgeat a Paschate ad Pascha; hinc dicendum videtur nullam ei esse obligationem præveniendi, qui prævidet non posse communicare tempore Paschali, quia (ut bene advertit *P. Suar. l. c.*) talis Communio non esset adimpletiva præcepti; tempore enim quo fieret, non adhuc inceptum esset tempus obligationis, cum nondum inceptum tempus annuæ Communionis. E converso certum est, quod, cœpto tempore Paschali, si quis impediendum à Communionem se prævidet, tenetur illico eam accipere, ut communiter docent *Suar. Sa et Bon. cum Salm. n. 25.**

299. — Dubitatur IV. An teneantur fideles tollere impedimenta, ut præcepto annuæ Communionis satisfaciant? Communiter dicunt *Lugo d. 16. n. 17. Croix l. 6. p. 1. n. 626. Tamb. c. 4. §. 4. n. 40. Salm. de Censur. c. 3. n. 74. Diana p. 5. tr. q.*

R. 78. *Viva q. 4. a. 2. n. 10. cum Laym.* quod excommunicatus tenetur obtinere absolutionem, ut possit præceptum implere; quia communio valde confert ad animæ salutem, unde ipsius præceptum rigidè obligat ad auferenda mala spiritualia quæ obstant. Censent verò *Tamb. et Viva ll. cc.* carcere detentos non teneri ad quærendam libertatem, ut communicent. Sed probabilius contradicunt *Salm. l. c.* cum probabilius sit hoc esse præceptum divinum, juxta dicta n. 297.

500. — « Resp. 3. Tenetur quivis Communionem Paschalem » sumere in Parochia à Pastore suo, nisi hujus licentia, privile- » gio, aut consuetudine eximatur. *Nav. Suar. d. 72. sect. 2. etc. » (Ex cap. Omnis. De Pœnit. et Rem. Vide dicta n. 295.) **

« 1. Sacerdos, ubi vis celebrando, satisfacit. *Bon. d. 4. q. 7. » p. 2. (Ut communiter ex consuetudine dicunt Wigandt tr. 12. » n. 48. Ronc. c. 6. q. 7. Antoine p. 482. n. 3. et Salm. c. 8. n. 29. » cum Sa, Pal. etc. Intellige, si celebret, aliàs tenetur communi- » care in Parochia, ut alii laici.) **

« 2. Eximuntur peregrini, et vagi, qui Parochiam non habent, » aut ab ea absunt. *Bonac. l. c. (Et ita absunt ut commode ad » illam accedere nequeant. Nec tunc tenentur communicare in Ec- » clesia Matrice Oppidi illius, neque in Parochia in qua trans- » eunt commorantur, ut Sanchez de Matrim. lib. 3. disp. 23. » à n. 17. Salm. c. 8. n. 31. Vide dicta n. 240. v. 9. Si in Pas- » chate et seq.) **

« 3. Non eximuntur laici inservientes Religiosis, ut habet *Sa, » v. Euch.* nisi, ut dicit *Bon.* degant in monasteriis, aliisque lo- » cis à cura Parochorum exemptis. Vide *Sanch. de Matr. d. 32. » n. 12. (Vide dicta n. 240. v. 10. Si sint.) **

« 4. Non satisfacit huic præcepto, qui in Paschate extra Pa- » rochiam sine consensu Pastoris communicat, ut habent *Navar. » Azor et alii commun.* nisi tamen communicet in Cathedrali » Ecclesia: hunc enim satisfacere præcepto censet *Bonac. l. c.* » sed negat *Card. de Lug. l. 1. res. mor.* nisi Episcopus expres- » sè, vel tacitè consentiat. *(Sed opinio Bonacina nescio an » sit probabilis, nisi adsit in aliquo loco communis usus, qui con- » sensum Episcopi præsumere faciat; oves enim à proprio Pastore » agnosci debent.) ** Vide supra c. 2. d. 2. a. 1. c. 2 et 6. *Bon. » loc. c. Vide supra c. 2. d. 1. art. 1. cas. 7. 8 et 9.*

« Dixi, sine consensu Pastoris: quia cum consensu summi » Pontificis, vel Episcopi, sive Ordinarii, aut ejus Vicarii gene- » ralis, vel Parochi (hi enim omnes intelliguntur nomine Pasto- » ris) extra Parochiam communicando satisfieri præcepto Doc- » tores concedunt. Et quidem sufficere consensum interpretati- » vum, sive præsumptum, *(Modo adsit certitudo moralis de » voluntate Parochi, ut Salm. n. 34. cum Suar. Lugo, Dian. et » Tamb.) ** notat *Tamb. de exp. com. c. 4. §. 4.* Imò *Bon. in » Theol. mor. p. 1. t. 5. q. 19. Beia,* et quidem alii apud *Tamb. » l. c. et de Lugo d. 18. s. 2. n. 49. item Dian. p. 2. t. 14. R. 73. et » p. 6. t. 7. R. 58.* putant posse satisfieri præcepto Communionis

» Paschalis (præsertim extra diem Paschæ) apud Mendicantes
 » ex privilegio Nicolai V, Pii V et Pauli IV certis concessio,
 » quod cæteri participant. Verùm hoc alii communiter negant.
 » V. *Aoers. q. 10. sect. 4.* »

Cum *Diana* ut supra sentiunt *Beia, Rodr. etc. ap. Escob. l. 20. n. 441.* bene fideles satisfacere præcepto, communicando in Ecclesiis Regularium, vi privilegiorum à prædictis Pontificibus concessorum Monasteriis D. Hieronymi. Sed communiter et merito id reprobant *Croix l. 6. p. 2. n. 631. et Salm. c. 8. n. 34. cum Lugo, Fag. Tamb.* et aliis, qui dicunt neminem posse in Ecclesiis Regularium præceptum communionis implere, nisi cum licentia Parochi certò præsumpta; ita etiam *Suar. de Rel. t. 10. l. 9. c. 3. n. 6. Bon. ac d. 4. p. 1. n. 12. et Escob. n. 443. cum Vil. Nunno, Fag. etc.* qui refert Declarationem S. C. an. 1486, apud *Farinac. in Trid. sess. 13. can. 9.* ubi dictum fuit minimè satisfacere præcepto communicantes in Ecclesiis Regularium. Nec obstant præfata Privilegia (quorum meminit *Bus.*) nam ut aiunt AA. citati, cum Pontifices sæpe declararint, quoad Communionem obligatoriam semper servandum esse illæsum jus Parochorum, tam prædicta Monasteria D. Hieronymi, quam aliæ Religiones, nunquam illis Privilegiis usæ sunt, nisi pro suis familiaribus. Unde *Escob. l. c.* censet oppositam opinionem non esse practicè probabilem. Et revera nostra sententia à communi consuetudine videtur approbata.

501. — Pueri baptizati rationis impotes, et perpetuò amentes, Eucharistiam sumendo verè gratiæ augmentum percipiunt; quia sufficit hoc Sacramentum in gratia suscipere, ad ejus effectum sanè percipiendum. Ita *Suar. V. Con. Pal. Laym. cum Salm. c. 7. n. 6.* Ob majorem tamen reverentiam hujus Sacramenti, Ecclesia Latina meritò illud parvulis dari prohibuit, ut habetur ex communi sensu Ecclesiæ, juxta *S. Th. p. 3. qu. 80. a. 8. V. Catechismum Rom. n. 62, et Rituale Rom. de Euch.*

Sed quæritur. I. An pueri statim ac habent usum rationis, possint ac debeant communicare? *Prima* sententia affirmat, et hanc tenent *S. Antonin. tit. 3. t. 14. c. 12. §.* ubi ait: « Cum (puer) est » doli capax, cum scilicet potest mortaliter peccare, tunc obligatur ad præceptum de Confessione, et per consequens de Communionem, quæ simul dantur. » Idem dicunt *Sanctius d. 26. et Palud. ac de la Cruce ap. Escob. l. 20. n. 243.* probabilemque putat *Diana p. 3. tr. 6. R. 70. cum Tab. Ratio*, quia cum tales pueri jam sint capaces committendi peccatum mortale, et se disponendi ad absolutionem per debitum dolorem, etiam capaces fiunt Communionis, ad quam minor requiritur rationis discretio. *Secunda* verò sententia communissima et probabilior negat eos teneri, et hanc docent *Suar. 3. p. d. 70. s. 1. v. Sed expectandum, Nao. c. 21. n. 57. Laym. c. 4. n. 3. Escob. n. 344. Pal. p. 10. nu. 11. Antoine p. 491. v. Pueri, Croix l. 6. p. 2. n. 646. Salm. c. 7. n. 16. cum Vasq. Soto, Fill. Dicast. etc. ac Dian. l. c. cum Tol. Conc. Comit. Tann. Salas, et communi, ut asserit. Ratio, quia*

communis usus Ecclesiæ sic interpretavit obligationem hujus præcepti, tum ut pueri cum majori reverentia, et fructu Eucharistiam suscipiant, tum ne ipsi facile exponantur periculo transgressionis. Et quamvis obligentur ad Confessionem, non ideo tamen tenentur suscipere Eucharistiam, quæ est majoris excellentiæ, et non tantæ necessitatis. Nec obstat *cap. Omnis 12 de pœnit.* ubi dicitur quòd omnis fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, tenetur non tantum ad Confessionem, sed etiam ad Communionem; nam anni discretionis intelligendi sunt respectivè ad rationem materiæ: nempe cum quis pervenerit ad discretionis annos pro Confessione, confiteatur, quando ad discretionis annos pro Communionem, communicet. Sed notandum, quòd ex hujus sententiæ fautoribus alii, ut *Vasq. Hurt. Præpos. Gran. etc. apud Escob. n. 242.* censent tales pueros nec teneri, nec posse communicare, quia (ut dicunt) Eucharistia non potest dari eis, qui non sunt capaces dignè communicandi. Alii verò, ut *Suar. l. c. v. Deinde, cum Soto et Laym. Pal. ac Croix l. c.* probabilius dicunt, quòd esto pueri non teneantur communicare statim post adeptum usum rationis, non tamen prohibentur ad Eucharistiam accedere, semper ac sciant discernere hunc cœlestem cibum à profano; tunc enim, ut inquit *D. Th. (3. p. q. 80. art. 9 ad 3.)* « Quia possunt aliquam devotionem concipere, non est » eis hoc Sacramentum denegandum. » Idque confirmatur in *cap. penult. Cas. 26. q. 6.* ubi dicitur: « Cui penitentiæ Sacramentum » conceditur, neque Eucharistiæ Sacramentum negari debet, si » desideret. »

Sed hinc dubitatur 1. Quando censeantur pueri obligati ad communicandum? *Sotus ap. Suar. et Corduba ap. Pal. ll. cc.* sentiunt hanc obligationem incipere à 12 anno; quia (ut aiunt) in ea ætate pueri tenentur ad leges ecclesiasticas. Sed hoc communiter rejicitur, prout diximus de *Leg. l. 1. n. 155.* Hinc communiter dicunt Doctores, regulariter loquendo, pueros non obligari ad Communionem ante nonum, vel decimum annum; nec differendam eis esse Communionem ultra duodecimum; ut sentiunt *Pal. l. c. et Salm. nu. 18. cum Lug. Dic. Amico, etc.* Vel saltem ultra decimum quartum, ut aiunt *Suar. Laym. Wig. Antoine et Croix ll. cc.* Hicque notandum id quod præscripsit S. Carolus Borromæus (in *Synod. Dioces. IX.*) « Parochi illos, qui » decennium attigerint, accersant, instruunt ad cognitionem Eucharistiæ, doceantque, quam reverenter ad eam accedant. » Dicitur est regulariter, nam ut advertunt Auctores, citius possunt obligari pueri, qui ante talem ætatem perspicaciores conspiciuntur. Unde rectè reprehendit *Ronc. c. 6. Reg. 5.* Parochos, qui indiscriminatim non admittunt ad Communionem, nisi pueros in certa ætate constitutos. Dicunt autem *Nao. c. 21. n. 57. et Croix d. n. 646.* quòd, licet pueri anno decimo possint ad Communionem admitti, non tamen ipsi ad illam tenentur, sed tum solùm cum à Parocho vel parentibus moniti fuerint.

Dubitatur 2. An in periculo mortis Communionem tribuenda sit

pueris, qui rationis sunt impotes? Respondetur negativè, tum quia idem adest periculum irreverentiæ, tum quia talis est usus Ecclesiæ Romanæ. Ita communiter *S. Th. l. c. item Caj. Suar. Pal. Laym. Bon. Lug. etc. cum Salm. c. 7. n. 7.* Et qui aliter ageret, graviter peccaret, ut notant *Salm. ibid. n. 8. cum Led.* qui ait hujusmodi usum universalem Ecclesiæ quippe æquivalere ac si esset prohibitio. Pueris verò, qui jam sunt compotes rationis, in articulo mortis non solum Communio dari potest, ut dicunt *Nav. cap. 21. n. 57 et Caj. apud Wig. tr. 12 n. 46.* sed etiam debet, ut communissimè docet *Suar. dist. 70. s. 1. Lugo dist. 13. n. 37. Laym. cap. 4. n. 3. Pal. p. 10. n. 11. Wig. l. c. Holzm. t. 1. p. 345. n. 43. v. Dixi 2. Antoine p. 581. Escob. l. 20. n. 244. et Salm. c. 7. n. 15. cum Henr.* et idem docet *Bened. XIV de Synod. l. 7. c. 12. n. 3.* Ratio, quia ex una parte pueri in tali periculo constituti tenentur ex præcepto divino communicare; ex alia utilitas Eucharistiæ tunc majorem dispositionem non exposcit.

502. — Quæritur II. An communio sit ministranda amentibus? Perpetuò amentibus omnino est neganda, ut omnes dicunt cum *S. Thom. 3. p. q. 80. art. 9. ex Rituali Rom. de Euch. ubi dicitur: « Amentibus seu phreneticis communicare non licet; »* licebit tamen, si quando habeant lucida intervalla, et devotiõnem ostendant, dum in eo statu manent; si nullum indecentiæ periculum adsit. Aliis verò amentibus, qui non semper caruerunt usu rationis, sed nunc carent, censet *Gobatus t. 4. n. 135.* quòd in periculo mortis absolutè potest eis dari Communio. Sed in hoc sequenda est doctrina *D. Thom. l. c.* ubi sic ait: « Si prius, » quando erant compotes suæ mentis, apparuit in eis devotio hujus Sacramenti, debet eis in articulo mortis hoc Sacramentum exhiberi, nisi fortè timeatur periculum vomitûs, vel expulsiõnis. » Idem fere docuit *Catechismus Rom. part. 2. c. 4. n. 69.* dicens: « Amentibus præterea, quia tunc à pietatis sensu alieni » sunt, Sacramenta dare minimè oportet; quanquam, si, antequam in insaniam incidere, piam animi voluntatem præ se tulerint, licebit eis in fine vitæ ex Concilii Carthaginensis Decreto Eucharistiam administrari, modò vomitionis, vel alterius indignitatis et incommodi periculum nullum timendum sit. » Hinc sufficit, quòd talis æger piè vixerit, ut rectè dicunt *Pal. p. 10. n. 7. Holzm. t. 1. pag. 345. n. 46. et Salm. c. 7. n. 9. cum Suar. Vasq. Conc. Laym. Bon. Fill. Hurt. etc.* Ratio, quia ex una parte præsumitur is interpretativè Communione petere, ex altera huic Eucharistia adhuc necessaria esse potest, nempe si incidisset in amentiam existens in peccato mortali, de quo solum attritus fuerit: Excipiunt tamen *DD. ibid. n. 11.* si certò præsumatur talis in amentiam incidisse penitus impœnitens. Extra tamen articulum mortis nullo modo Eucharistia amentibus est concedenda, ut *Salm. d. n. 11. cum Suar. Laym. et communi.*

505. — Quæritur III. Quando concedenda sit Eucharistia semifatis, mutis et obsessis. Respondetur, quòd *Semifatis* sem-

per ac sciant distinguere hunc cœlestem cibum ab aliis, tantum in articulo mortis, et tempore præcepti Communio danda est. Ita *Holzm. n. 45. Laym. c. 4. n. 4. Wig. tr. 12. n. 37. et Salm. c. 7. num. 12. cum Pal. Hurt. Dian. Henr.* (contra *Sanch. Leand.* qui concedunt toties quoties). Idem agendum est cum *Mutis et Surdis* à nativitate, modò ex signis constet eos discretionem habere, ut *Laym. Pal. et Salm. n. 13.* Imò rectè ait *Holzm. n. 50.* quòd si isti sint præditi non qualicumque discretionem, sæpius possunt communicare. Verum mutis, surdis, et simul cæcis à nativitate omnino neganda est Communio cum *Wig. n. 38.* Epilepticis autem negatur Communio tantum in paroxysmo; ut *Holz. n. 48. Elbel n. 98. cum Laym. et Pal.* Idem agendum cum *Obsessis* à dæmone, quando non sunt sui compotes. Cæterum *Salm. n. 14. cum Suar. Sot. Bon. Laym. et aliis, ex doctrina S. Th. p. 3. q. 80. art. 9. ad 2.* rectè ajunt Eucharistiam pluries in anno, juxta prudentiam Confessarii istis concedendam esse, cum sit speciale remedium ad dæmones arcendos; hinc ait *Cassianus (ap. D. Th. l. c.): « Eis qui ab immundis vexantur spiritibus Communione »* à Senioribus nunquam meminimus interdicitam. »

CAPUT III.

DE EUCHARISTIA UT EST SACRIFICIUM.

DUBIUM I.

Quid sit Missa, et quæ obligatio Sacerdotum circa illam.

504. Definitio Sacrificii Missæ. Not. I. Quomodo definiatur Sacrificium in genere? Not. II. Quomodo distinguantur Sacrificia? Et quomodo Sacrificium Eucharistiæ omnia illa contineat? Et in quo differat à Sacrificio Crucis? Not. III. An Missa sit verum Sacrificium? — 505. In quo consistat essentia Sacrificii Missæ? — 506. An ad essentiam Sacrificii requiratur Consecratio utriusque speciei? — 507. Quinam sint offerentes in Sacrificio Missæ? — 508. Pro quibus possit offerri Missa? — 509. Dub. 1. An pro Excommunicatis? Dub. 2. An pro infidelibus? — 510. Dub. 3. An pro Defunctis? — 511. Effectus Sacrificii Missæ sunt quatuor. I. Remissio peccatorum. II. Remissio poenarum. III. Augmentum gratiæ. IV. Impetratio honorum. — 512. De valore et fructu Missæ. An Missa habeat valorem infinitum? Et an fructus Missæ pendeat à probitate Celebrantis? — 515. De obligatione celebrandi, quam habent Sacerdotes. Dub. 1. An ipsi ex præcepto gravi teneantur aliquando celebrare? Dub. 2. Quoties in anno teneantur celebrare simplices Sacerdotes? Quoties Parochi? Et quoties Episcopi? — 514. De Missa Conventuali quotidie celebranda. — 515. De obligatione dicendi tempore debito Missas pro accepto stipendio. — 516. Quænam prænotanda circa originem stipendii. — 517. Qu. I. An liceat Sacerdoti diviti accipere stipendium pro Missis? Et an peccet graviter, qui principaliter celebrat pro stipendio? Qu. II. Quomodo peccet Sacerdos differendo celebrationem? Et quæ di-